

URAD PREDSEDNIKA REPUBLIKE
DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
USTAVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA REVIZIJSKA KOMISIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC REPUBLIKE SLOVENIJE
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
REPUBLIKE SLOVENIJE
DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA
SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI
FISKALNI SVET
SODNI SVET
NACIONALNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
KAKOVOST V VISOKEM ŠOLSTVU

VRHOVNO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE
VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
DRŽAVNO ODVETNIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

MINISTRSTVA
ORGANI V SESTAVI MINISTRSTEV
VLADNE SLUŽBE
UPRAVNE ENOTE

Številka: 010-144/2019-9
Datum: 18. 10. 2019

Zadeva: Odmera sorazmernega dela letnega dopusta in regresa za letni dopust

Računsko sodišče Republike Slovenije je dne 7. 8. 2019 objavilo¹ Revizijsko poročilo Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2018. Predmet revizije je bil v točki 3.3.4.w regresa za letni dopust, in sicer sorazmerni del regresa za letni dopust.

Računsko sodišče je v citirani točki Ministrstvu za javno upravo priporočilo, *"naj sistemsko enotno uredi pravila v zvezi z odmerjanjem letnega dopusta v primeru sorazmernega dela regresa letnega dopusta za vladne in nevladne proračunske uporabnike"*.

¹ http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/Datoteke/Revizije/2019/Ipro18/IPro18_RevPor_web.pdf

V zvezi z realizacijo priporočila Računskega sodišča Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da sorazmerni delež letnega dopusta in k njemu pripadajočo pravico do regresa za letni dopust ne ureja uslužbenska zakonodaja, pač pa ju ureja Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju: ZDR-1; Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US in 22/19 – ZPosS). Zaradi navedenega v nadaljevanju posredujemo stališče glede določitve sorazmernega dela letnega dopusta in regresa za letni dopust, *usklajeno z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti*.

Delavec² pridobi pravico do letnega dopusta s sklenitvijo delovnega razmerja skladno s prvim odstavkom 159. člena ZDR-1. Delavec, ki je zaposlen celotno koledarsko leto, ima pravico do celotnega letnega dopusta, pravico do izrabe letnega dopusta za koledarsko leto pa pridobi ob začetku koledarskega leta (šesti odstavek 162. člena).

Sorazmerni del dopusta ureja 161. člen ZDR-1, ki je dosledno uveljavil pravilo sorazmernosti glede na trajanje zaposlitve pri posameznem delodajalcu. Če delavec ni zaposlen celotno koledarsko leto (ker v tem koledarskem letu bodisi sklene delovno razmerje bodisi mu delovno razmerje preneha), mu pripada sorazmerni del letnega dopusta glede na trajanje zaposlitve v koledarskem letu pri delodajalcu, in sicer 1/12 letnega dopusta za vsak mesec zaposlitve. Čeprav zakon tega sicer ne določa izrecno, pa je treba pravilo sorazmernosti dosledno upoštevati, torej tudi pri delu meseca, v nasprotnem bi delavci, ki menjajo delodajalca sredi meseca, navkljub dejstvu, da so zaposleni 365 dni v letu, imeli pravico do izrabe le 11/12 pripadajočega letnega dopusta. V zvezi s tem je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti podalo naslednje pojasnilo³:

"Kako je z upravičenostjo do izrabe letnega dopusta, ko bo delavec pri delodajalcu zaposlen nekaj mesecev, s tem, da zadnji mesec ne bo zaposlen v celoti (ampak le del meseca)?"

Če delavec med koledarskim letom sklene pogodbo o zaposlitvi z drugim delodajalcem, mu je v skladu z drugim odstavkom 161. člena ZDR-1 vsak delodajalec dolžan zagotoviti izrabo sorazmernega dela letnega dopusta glede na trajanje zaposlitve delavca pri posameznem delodajalcu v tekočem koledarskem letu (lahko pa se delavec in delodajalec dogovorita o drugačni izrabi letnega dopusta). Pri določitvi sorazmernega dela letnega dopusta, ki ga mora zagotavljati posamezni delodajalec je treba upoštevati kriterije in merila za določitev trajanja letnega dopusta, kot veljajo pri posameznem delodajalcu.

Tako v primeru, ko se delavec zaposli pri drugem delodajalcu, kot v primeru, da po prenehanju delovnega razmerja ne bo sklenil nove pogodbe o zaposlitvi, se lahko izpostavi še vprašanje glede (sorazmernega dela) letnega dopusta za zadnji mesec, ko delavec ne bo zaposlen celotni mesec oziroma mesec, v katerem delavec menja zaposlitev, in sicer ali je kot najmanjšo enoto treba upoštevati celotni mesec zaposlitve ali lahko pravilo sorazmernosti uporabimo za izračun sorazmernega dela dopusta za mesec, v katerem delavec ne bo zaposlen celotni mesec.

² Ker navedena ureditev velja tudi za javne uslužbenke, pojem "delavec", za namene tega pojasnila, zajema tudi pojem "javni uslužbenec"

³ http://mddsz.arhiv-spletisc.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/delovna_razmerja/zdr/faq_zdr1/faq_dopust_regres/index.html *, dostop 4. 10. 2019.

* pojasnilo je v času pisanja tega dopisa dostopno le na citirani, arhivski strani MDDSZ, saj je v teku prenos na prenovljeno spletišče javne uprave. Uporabnikom predlagamo, naj preverijo ažurirano spletno stran: <https://www.gov.si/podrocja/zaposlovanje-delo-in-upokojitev/delovna-razmerja-in-druge-oblike-dela/>

Ob dejstvu, da spremenjena zakonska ureditev v zvezi z letnim dopustom sledi t.i. pravilu sorazmernosti pri izračunu deleža letnega dopusta, bi bilo primerno, da se to pravilo v praksi uveljavi v celoti, kar pomeni, da se izračuna tudi sorazmerni del letnega dopusta za mesec, v katerem delavec ne bo zaposlen v celoti oziroma bo menjal zaposlitev. V primeru menjave zaposlitve (oziroma delodajalca) med mesecem je potrebno izhajati iz osnovnega pravila, da je vsak delodajalec dolžan delavcu zagotoviti izrabo sorazmernega dela letnega dopusta glede na trajanje zaposlitve delavca pri posameznem delodajalcu. Ob tem pa velja dodati, da se v skladu s tretjim odstavkom 161. člena ZDR-1 pri izračunavanju sorazmernega dela letnega dopusta najmanj polovica dneva zaokroži na cel dan letnega dopusta."

Sorazmernost za zadnji (nepolni) mesec pomeni, da ima delavec pravico še za vsak preostali dan do 1/28 ali 1/30 ali 1/31 (odvisno od števila dni v zadnjem mesecu) od 1/12 (ki bi sicer pripadala za polni mesec).

Ker je regres za letni dopust akcesorna pravica k pravici do letnega dopusta, je odvisna od pravice do letnega dopusta tudi v sorazmernem delu. 131. člen ZDR-1 v četrtem in petem odstavku določa:

"(4) Če ima delavec pravico do izrabe le sorazmernega dela letnega dopusta, ima pravico le do sorazmernega dela regresa.

(5) Če ima delavec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, ima pravico do regresa sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, razen v primerih, ko delavec dela krajši delovni čas v skladu s 67. členom tega zakona."

Navedeno pomeni, da ima delavec, ki ima pravico do sorazmernega dela letnega dopusta tudi pravico do sorazmernega dela regresa za letni dopust, ki se določi na enak način (torej vključno s sorazmernim deležem za posamezne dneve v zadnjem, nepolnem mesecu) na način, kot je opisan pri deležu za letni dopust.

Primer 1:

Prenehanje dalj časa trajajoče zaposlitve za nedoločen čas 19. februarja.

Delavcu pripada letni dopust (in pripadajoči regres) za 1/12 (januar) in 19/28 od 1/12 (februar).

Primer 2:

Zaposlitev za določen čas od 17. 4. do 31. 8.

Delavcu pripada letni dopust (in pripadajoči regres) za 4/12 (od 17. 4. do 17. 8.) in 14/31 (od 18. do 31. 8.) od 1/12 (avgust).

Ministrstvo za javno upravo je podalo pojasnilo le glede odmere sorazmernega dela regresa za letni dopust v povezavi z ureditvijo sorazmernega dela letnega dopusta, kot je urejena v ZDR-1.

S spoštovanjem,

Rudi MEDVED
minister

Poslano:

- naslovniki
- občine – v vednost
- Združenje občin Slovenije – v vednost
- Skupnost občin Slovenije – v vednost
- Združenje mestnih občin Slovenije – v vednost